

Paper from the 24th International Montessori Congress, Paris, France, 2-4 July 2001. Reprinted here with permission of the estate of Camillo Grazzini.

Introduction

Some time ago I was saying how much I like the Congress letter paper, with its watermarked background of cities and dates in pale blue. Belonging to three different continents and linked to dates spanning a period of almost seventy years, these cities recall all the congresses held by our Montessori movement and they bear historical testimony to the work carried out on behalf of the child and in favour of peace, a work which began in 1907 with the founding of the very first Casa dei Bambini or Children's House.

Over the last fifty years, this is the third time that we are publicly honouring Maria Montessori in this magnificent city of Paris. In 1953, the 10th International Congress was held here (the first to be held after Maria Montessori's death); then, in 1970, UNESCO celebrated the centenary of Maria Montessori's birth; now, thirty years on, the 24th Congress is being held here, the first congress of the new millennium.

The theme of this congress is close to that of the first congress held in Paris: the theme then was 'How to help the child to adapt to our times'; this time it is 'Education as an aid to life'. The close similarity of theme is significant because it demonstrates the continuity of our work, and the theme itself highlights Maria Montessori's life work for the child, and encapsulates the aims and work of the Association Montessori Internationale, the organisation founded by Maria Montessori herself in 1929.

Cosmic Vision, Plan and Education

By 1935 Maria Montessori's cosmic vision, her thinking in relation to a cosmic plan, her ideas of cosmic education, had all started to take on a definite form, had started to crystallise. But what about these three expressions that all share the great qualifier 'cosmic'? In reality they all represent different aspects of a single mode of thinking.

The first aspect, that of 'vision', has to do with a way of seeing, a way of understanding the world; and Montessori's own grandeur has to do with her way of looking at the world and at the human being.

The second aspect is that of the 'cosmic plan'. Looking at the world with grandeur of vision, with a cosmic vision, we find order at the level of nature, at the level of creation. For such a cosmic order to exist, and for the upkeep and continuation of creation in general, we find many agents at work and among them we find human beings. Virtually all of these agents of creation, or cosmic agents, act and work unconsciously: humanity alone has the potential to act consciously.

The third aspect, that of 'cosmic education', can be looked on as

Доклад от 24-тия Международен Монтезори конгрес, Париж, Франция, 2-4 юли 2001 г., отпечатан повторно тук с разрешение от Камило Грацини.

Въведение

Преди време казах колко харесвам бланката на конгреса, с водния си знак от градове и дати в бледосиньо като фон. Като част от три различни континента и свързани с дати, обхващащи период от почти седемдесет години, тези градове напомнят за всички конгреси, провеждани от нашето движение Монтезори. Те са носители на историческите доказателства за работата, която е свършена от името на децата и в полза на мира. Работа, започнала през 1907 г. с основаването на първата Casa dei Bambini или "Къща на децата".

През последните петдесет години това е третият път, в който публично почитаме Мария Монтезори в този прекрасен град – Париж. През 1953 г. 10-ият международен конгрес беше проведен тук (първият след смъртта на Мария Монтезори), а след това през 1970 г. UNESCO отпразнува стогодишнината от раждането на Мария Монтезори. Сега, след 30 години, тук се провежда 24-ият конгрес, първият през новото хилядолетие.

Темата на настоящия конгрес е близка до тази на първия конгрес, проведен в Париж. Тогава тя е била "Как да помогнем на детето да се адаптира към нашата съвременност", а този път темата е "Възпитанието в помощ на живота". Приликата между двете е огромна. Тя показва приемствеността на работата ни, а самата тема подчертава работата на живота на Мария Монтезори за детето и обхваща целите и работата на Международната асоциация Монтезори, основана от самата Мария Монтезори през 1929 г.

Космическа визия, план и възпитание

До 1935 г. космическата визия на Мария Монтезори, нейното мислене по отношение на космическия план, нейните идеи за космическо възпитание започват да придобиват определена форма, започват да изкристализират. А какво да кажем за тези три израза, всеки от които съдържа най-великото определение – "космически"? Всъщност и трите представляват различни аспекти от един начин на мислене. Първият аспект, този за "визията", е свързан с начина, по който гледаме, разбирането ни за света, а собствената възвишеност на Монтезори е свързана с нейния поглед към света и към човешкото същество.

Вторият аспект е този за "космическия план". Гледайки на света с възвишеността на визията, с космическата визия, ние намираме ред на ниво природа, на ниво съзидание. За да съществува този космически ред и за да се поддържа и продължава съзиданието като цяло, ние намираме много агенти, които работят за това, а сред тях намираме и хората. Практически всички тези агенти на съзиданието или космически агенти действат и работят несъзнателно: само

the operational aspect: becoming aware of the different kinds of cosmic work carried out by the various agents and of the interdependencies and interrelationships involved, and thereby developing one’s own cosmic vision; becoming conscious active participants ourselves and thereby participating more fully in the cosmic plan or cosmic organisation of work.

Incidentally, at this point we can understand that, unlike what many people believe, ‘cosmic’ in no way implies contestation or rebellion or breaking free of given patterns of behaviour for the purpose of self-expression at all cost. It does not imply adopting transgression as a way of life. On the contrary, ‘cosmic’ ¹ implies order, the world as universe and unity, the beauty of universal order as opposed to the disorder of chaos. This linking of order - unity - beauty lends depth of meaning to the expression chosen and used by Montessori herself.

Cosmic Vision

The Montessori vision of the world has a cosmic dimension because it is all-inclusive: Montessori looks at the world, sees the world, on a very grand scale, that is, at the level of the universe with all of its interrelationships. There is the inorganic world which is ecologically linked in innumerable ways with the biosphere which, in turn, is linked with human beings or the psychosphere.

Montessori’s vision is also cosmic because she looks at the whole of humanity throughout time: she sees human beings as being guided by finality from the time of their appearance; she sees humanity as both adult and child; she sees the individual both in his unity or oneness and in his developmental differences during the diverse stages or “seasons of life”.

It is this vision of an indivisible unity made up of energy, of sky, of rocks, of water, of life, of humans as adults and humans as children, that lends a sense of the cosmic to Montessori’s thinking.

This cosmic sense pervades all of Montessori’s work, both her thinking and her educational approach for all of the different planes or stages of development of the human being: from birth without violence, to the infant community, to the Casa dei Bambini, to the elementary school, to the Erdkinder community for adolescents.

Quite clearly, then, this cosmic vision belongs by right to the whole of the Montessori movement: it is indeed the key which gives us all a shared direction and a common goal in our work. In stark contrast to this, there is cosmic education which is for the second plane of education only, destined only for six to twelve year old children. Indeed cosmic education responds to the specific developmental characteristics and needs of the human being during the second plane of development: for example, using the imagination to understand reality, realities beyond the reach of the physical senses; striving for mental and moral independence; exploring the vastness of culture; forming a particular kind of society; and so on.

The Great Cosmic Plan

In her book, What You Should Know About Your Child (a book

хората имат потенциала да действат съзнателно. Третият аспект, този на “космическото възпитание” може да се разгледа като оперативен аспект, а именно осъзнаването на различните видове космическа работа, извършвана от различните агенти,и взаимозависимостта и взаимовръзките между тях. Следователно той е свързан и с развитието на собствената космическа визия на човека, с превръщането ни в активниучастницииследователнопо-пълноценното ни участие в космическия план или космическата организация на работата.

Между другото, в този момент ние можем да разберем, за разлика от това, в което вярват много хора, че “космически” по никакъв начин не предполага противопоставяне или въставане, или освобождаване от определени модели на поведение с цел себеизразяване на всяка цена. Това не предполага възприемането на прегрешението като начин на живот. Напротив, “космически” предполага ред, свят като вселена и единство, красота на вселенския ред, в противовес на безпорядъка, породен от хаоса. Тази връзка между ред – единство – красота осигурява дълбочина на смисъла на изразяването, избран и използван от самата Монтесори.

Космическа визия

Висята на Монтесори за света има космическо измерение, тъй като тя включва всичко: Монтесори гледа света, тя вижда света от изключително величествен мащаб, а именно на ниво вселена с всички съществуващи взаимовръзки. Съществува неорганичен свят, който е екологически обвързан с безбройни пътища с биосферата, която на свой ред е свързана с хората или с психосферата. Визията на Монтесори също е космическа, тъй като тя разглежда целостта на човечеството във времето. Тя вижда хората като водени от момента на тяхната поява. Вижда ги както като възрастни, така и като деца. Вижда индивида както в неговото единство или цялост, така и в неговите еволюционни разлики по време на различните етапи или “сезони на живота”. Точно тази визия за неделимо единство, състоящо се от енергия, небе, скали, вода, живот, хора като възрастни и хора като деца. Дава чувството за космичност в мисленето на Монтесори. Това космическо усещане е проникнало в цялата работа на Монтесори, както в нейното мислене, така и в нейния възпитателен подход за всички различни плоскости или етапи от развитието на човека: от раждането без насилие през детските ясли, Къщата на децата, Началното училище и Общността Ердкиндер за юноши.

Тогава съвсем очевидно тази космическа визия принадлежи по право към целостта на движението Монтесори. Тя наистина е ключът, който дава цялата споделена посока и обща цел на работата ни. В пълен контраст с това, има космическо възпитание, което е предназначено единствено за втората плоскост от възпитанието, предвидено само за деца от шест до дванадесетгодишна възраст. Наистина космическото възпитание отговаря на специфичните характеристики на развитието и потребностите на хората през втората плоскост от тяхното развитие: например използването на въображението за разбиране на реалността и /или реалности, които са извън досега на физическите сетива; стремежът за психическа и морална независимост; изучаването на необятната култура; формирането на конкретен тип общество и тъй нататък.

Великият космически план

В книгата си “Какво трябва да знаем за детето” (книга, която е публикувана първо в Индия през1948 г.) самата Монтесори

which was first published in India in 1948), Montessori herself speaks about the cosmic plan as follows:
“There is a plan to which the whole universe is subject. All things, animate and inanimate, are subordinated to that plan. There are also patterns for all species of living and non-living things. These patterns fall in line with the universal plan.

Everything in nature, according to its own laws of development, approximates to the pattern of perfection applicable to itself. There is an urge in every individual of every species to fit into the appropriate pattern. There is also an inevitableness with which all patterns fit into the great plan. From the seed to the full grown tree, from the egg to the adult hen, from the embryo to the man of maturity, the striving to embody a pattern is perceptible. It wants a loftier vision to understand and appreciate how all creatures and all things evolve into infinite varieties of patterns with a magnificent impulse to subordinate themselves to the central plan of the universe.

It is certain that the urge to protect the offspring and to conserve the species is among the strongest urges of all nature. But there is a purpose higher than the protection of the offspring or the preservation of the species. This purpose is something beyond mere growing according to pattern or living according to instincts. This higher purpose is to conform to a master plan towards which all things are moving.” ²

This “higher purpose” can be understood more clearly if we think of the world as a great household, a cosmic household, where all the jobs involved in running the household have been divided up and shared out. Understood in this way, expressed in this way, the cosmic plan actually consists of an integrated structure or cosmic organisation where all that exists have tasks to fulfil, their cosmic work to accomplish.

Examining the cosmic workers at the very grandest scale, we see inorganic agents such as the Sun (the prime source of energy), the Land (but also the rocks and the earth or soil), the Water and the Air, all of which act and “work” according to the cosmic laws of their being, that is, according to their inherent nature. (Incidentally, in the thinking of Empedocles these would constitute the roots or sources of all and everything.) Then there are the great organic cosmic agents, plants and animals who, with their sensitivities and instincts, also act and “work” according to their cosmic laws or inherent nature. Lastly, there is the human being, always in his two manifestations: the adult and the child, the child and the adult.

Cosmic Agents

All around us there are cosmic agents, of whom we also form part, and these constitute the living and non-living world.

There is energy, the Sun’s light and heat. There is the lithosphere: the very ground on which we stand and where we build our homes; the earth or soil with which we dirty our hands, in which the seeds of plants can take root, and to which, on dying, we return; the land which is also the great vessel or container for the seas and oceans. There is water, the hydrosphere: the great constituent or element of the surface of our planet and also of our own bodies; the very source of life. There is the atmosphere, air: the very breath of life.

Then too, there is the sphere of life: plants, animals and human

говори за космическия план като казва следното:

“Има план и цялата вселена е обект на този план. Всички неща, одушевени и неодушевени, са подчинени на този план. Има също и модели за всички видове одушевени и неодушевени неща. Тези модели съвпадат с вселенския план.

В съответствие със собствените си закони за развитие всичко в природата се доближава към модела на идеал, който е приложим за него. У всеки индивид от всеки вид има стремеж да попадне в подходящия модел. Има я и неизбежността, с която всички модели се вписват във великия план. От семенцето до напълно израсналото дърво, от яйцето до кокошката, от ембриона до зрелия човек е видим стремежът да се осъществи даден модел. Нужна е по-възвишена визия, за да се разбере и оцени начина, по който всички твари и всички неща еволюират в безкрайни разновидности на моделите с удивителен импулс да подчинят себе си на основния план на вселената. Сигурно е, че стремежът да се защити поколението и да се запазят видовете е сред най- силните импулси в цялата природа. Но има цел, по-висша от защитата на поколението или запазването на вида. Тази цел е нещо, което надскача простия растеж според модела или живот, съобразно инстинктите. Тази висша цел е да отговорим на генералния план, към който се доближават всички неща”.

Тази “по-висша цел” може да се разбере по-ясно, ако мислим за света като едно огромно домакинство, космиче ско домакинство, където цялата работа за управлението на домакинството е разделена и споделена. Разбиран по този начин, изразяван по този начин, космическият план всъщност включва интегрирана структура или космическа организация, в която всичко, което съществува има задачи за изпълнение, космическа работа, която трябва да свърши. Изпитвайки космическите работници в най-голям мащаб, ние виждаме неорганични агенти като Слънцето (първостепенния източник на енергия), Земята (но само скалитеипръсттаилипочвата),ВодатаиВъздуха,катовсички те действат и работят съгласно космическите закони на своето същество, а именно, съгласно вътрешноприсъщата си природа. (Между другото съгласно вижданията на Емпедокъл изброените представляват корените или източниците на всичко и всеки). Следователно, съществуват огромни органични космически агенти, растения и животни, които с чувствителността и инстинктите си, също действат и “работят” съгласно своите космически закони или вътрешноприсъща природа. Накрая, съществува и човекът, винаги със своите две проявления: възрастният и детето, детето и възрастният.

Космическите агенти

Навсякъде около нас съществуват космически агенти, от които ние също сме част, и те съставляват одушевления и неодушевления свят. Съществува енергията, светлината и топлината на Слънцето. Съществува литосферата: самата земя, върху която стоим и върху която изграждаме домовете си; земята или почвата, с която цапаме ръцете си, в която семената на растенията могат да пуснат корени и при която се връщаме, когато умрем; земята, която е и огромният съд или контейнер за моретата и океаните. Съществува и водата, хидросферата: огромният съставен компонент или елемент върху повърхността на планетата ни и в нашите собствени тела; самият източник на живота. Съществува и атмосферата, въздуха: самият дъх на живота.

beings -- the cosmic agents in organic form, those that make up the biosphere. Then, with mankind and with mankind alone, do we have the psychosphere, for “something new came into the world with man, a psychic energy of life, different from any that had yet been expressed”, a “new cosmic energy”.³ Montessori says all cosmic agents are guided by a universal intelligence which uses the horme⁴, that impulse, urge or drive, albeit unconscious, toward evolution, self-functioning, and full self- realisation. If this is so, then the Montessori idea of finality and syntropic phenomena (where we see a process leading from what is simple, from the homogeneous, to the complex and the differentiated and therefore to what is ever more highly ordered) also involves the non-living world. And all this reminds me, in a certain way, of yet another outstanding individual; it reminds me of Teilhard de Chardin’s powerful vision of the world.

Cosmic Task and Cosmic Work

Each agent, great and small, has its own mandate or mission to carry out. This constitutes its own particular function in the cosmic plan, its specific cosmic task that has to be carried out uninterruptedly and unceasingly. However, the possibility of doing this depends also on the work of other agents. In other words, there is a cosmic organisation of work which necessarily involves specialisation or division of labour, a collaboration amongst all the workers or agents, and therefore innumerable relationships of interdependency.

With Montessori’s cosmic fable, **God Who Has No Hands**, we see the coming of the great inorganic, non-living, cosmic agents as well as the laws of their being. In the work and activities that follow on from the fable, we see how these agents interact and function together in all their possible combinations and relationships, from the Sun with its energy and the planet Earth as a whole, to the cycle or game played out by Water with the help of the Sun, Air and Land. The endless activity and unceasing toil of these agents explain so many of the phenomena with which we are familiar: day and night, summer and winter, rain and wind, snow and ice. But their work and toil also explain the seemingly changeless features of our globe where all, in reality, is endless change: where wind and water and ice constantly carve and sculpt the land; where the land is worn down and built up only to be worn down again, in endless cycles; and where the frontiers of land and water are ever changing. And in all of this unceasing toil, these agents behave, can only behave, according to their nature, according to their cosmic laws, the laws they were given. To express it in terms of Montessori’s first cosmic fable, it is as though these agents respond to the call of God, God who has no hands, and each one, Sun, Air, Land and Water, whispers: “I hear my Lord, Thy will be done. I obey.”

With Montessori’s second cosmic fable, the Story of Life, we see the coming of Life which has its own laws. We see how Life appears to save and preserve the order and harmony of the world since, left to themselves, the non-living agents cannot maintain cosmic order and threaten to bring about chaos.

Montessori regards the sphere of life, the biosphere, as an intimate part of the Earth’s body; and Life’s function is to grow with the Earth, to work not just for itself but also for Earth’s upkeep and transformation. Thus Life too is one of the creative forces of the world, an energy with its own special laws.

The great agent of Life includes, of course, many many beings, both plant and animal, and Montessori refers to these

А съществува и сферата на живота: растения, животни и хора – космическите агенти в органична форма, онези, които съставляват биосферата. А след това, само и единствено по отношение на човечеството, съществува и психосферата, тъй като “нещо ново се появи в света наред с човека, психическата енергия на живота, която е различна от всичко друго, което някога се е изразявало”, “нова космическа енергия”. (3)

Монтесори казва, че всички космически агенти се направляват от вселенската интелигентност, която, макар и несъзнателно, използва енергията (4), онзи импулс, подтик или стремеж към еволюция, самостоятелно функциониране и пълна себerealизация. Ако това е така, то идеята на Монтесори за завършеност и синтропични феномени (където виждаме процес, водещ към онова, което е просто, от хомогенното към сложното и диференцирането, и следователно към онова, което е дори още по-подредено) включва и неодоушеения свят. И това ми напомня по някакъв начин за още един изключителен човек. Това ми напомня за силната визия за света на Тейлар де Шардин.

Космическата задача и космическата работа

Всеки агент, голям и малък, има свой собствен мандат или мисия. Това е собствената конкретна функция в космическия план, специфичната космическа задача, която трябва да бъде изпълнена без прекъсване и безспирно. Възможността това да се направи обаче зависи и от работат на другите агенти. С други думи, има космическа организация на работата, която по необходимост налага специализация или разделение на труда, сътрудничество между всички работници или агенти и следователно, безбройни взаимоотношения на взаимозависимост. С космическата история на Монтесори – Богът, който няма ръце – виждаме появата на големите неорганични, неживи космически агенти, както и законите на тяхното съществуване. С работата и дейностите, които следват от тази история, виждаме как тези агенти си взаимодействат и функционират заедно във всички техни възможни комбинации и взаимоотношения, от Слънцето с неговата енергия и планетата Земя като цяло, до цикъла или играта на Водата с помощта на Слънцето, Въздуха и Земята.

Безкрайната активност и безспирната усилна работа на тези агенти обясняват толкова феномени, с които сме запознати: деня и нощта, лятото и зимата, дъжда и вятъра, снега и леда. Но тяхната работа и усилен труд обясняват и на пръв поглед непроменящите се характеристики на нашата планета, където реално всичко представлява безкрайна промяна: където вятърът, водата, и ледът непрекъснато извайват и оформят земята, където земята се разрушава и изгражда, само за да бъде разрушена отново в безкрайни цикли и където границите между земята и водата непрекъснато се променят. И в цялата тази безспирна работа, тези агенти се държат, могат само да се държат, в съответствие със своята природа, в съответствие със своите космически закони, законите, които са им дадени. За да се представи това с изразните средства на първата космическа история на Монтесори, то е сякаш тези агенти отговарят на призива на Бог, Богът, който няма ръце, и всеки от повелителите – Слънцето, Въздуха, Земята и Водата: “Чувам своя Бог, да бъде волятата Ти. Аз се подчинявам”. Във втората космическа история на Монтесори – Историята на живота – ние виждаме появата на Живота, който има свои собствени закони. Виждаме как се появява Животът, за да спаси и запази реда и хармонията в света, тъй като

living agents as “engines of God”, for such they are.

Take for example the diatoms. These microscopic (unicellular or colonial) algae extract silica from the water to build their “shells”. The layer of glass-like silica deposited on the cell wall forms sculptured designs that vary from one species to another; and there are thousands and thousands of these species! Minute as they are, these shells of silica are found in layers, hundreds of feet thick, on lands formerly covered by shallow seas, and vast deposits form diatom oozes covering large parts of the ocean bed.

Take for example the corals. These extract calcium carbonate from the water and, tiny as they are, they build up new land and they also protect mainlands from the sea. How much calcium carbonate was extracted by this army of tiny workers to build the Great Barrier Reef (of Australia) which stretches for about 2000 kilometres (1250 miles)?

And what about the green plants that constantly purify the air we breathe through their endless work of photosynthesis?

The cow, says Montessori, is one of the most important land animals, for its one duty in the cosmic plan is the maintenance of grasslands and meadows in good condition, and this it does: cutting the grass, pressing down the ground and fertilising it, all at the same time. And what about the vultures? Faithful to their function of cleaning the Earth of things dangerous to other beings, they eat carrion and corpses in putrefaction.

And what about the earthworm? It sinks into the earth and works away as “God’s little plough” (to use Darwin’s expression), aerating the soil and also leaving it more fertile.

We could go on, and on, and on. But enough has been said to understand what Montessori means when she says: “all things in nature have a pattern to which they conform and all of them adhere to a plan into which they weave themselves to form a universe in equilibrium. They function for the preservation of the totality according to a plan and for the preservation of the species according to a pattern; thus are brought about the order and harmony in nature.”²

Cosmic Task of Human Beings

When it comes to human beings, the prime spiritual agent, and the cosmic task of human beings, Montessori distinguishes between the adult and the child since their tasks are very different and consequently, so is their work.

The child’s cosmic task is to construct the human being itself, construct a man who will build peace, a man who is adapted to the world in which he lives. The greatest onus of this task lies on the child of the earliest years; and the greatest work ever accomplished during any lifetime is that which takes the human being from the helpless state of the newborn babe to the child who, not only manifests the characteristics of his species, but clearly belongs to his own human group and is also his own individual self.

Such an enormous work of creation and construction, one which is beyond the powers of any other age, is only possible with the power of what Montessori calls the absorbent mind; with the guidance of those irresistible attractions of limited

оставени сами на себе си неодоушевените агенти не могат да поддържат космическия ред и създават опасност от възникването на хаос.

Монтесори разглежда сферата на живота, биосферата, като интимната част от тялото на Земята; а функцията на Живота е да расте със Земята, да работи не просто за себе си, но и за поддържането и трансформацията на Земята. Следователно Животът също е една от съзидателните сили в света, енергия със свои специални закони.

Разбира се, великият агент на Живота включва много същества, както растения, така и животни, а Монтесори нарича тези живи агенти “двигателите на Бог”, тъй като те са точно такива.

Да вземем например диатомеите. Тези микроскопични (едноклетъчни или колониални) водорасли извличат силициевия двуокис от водата, за да изградят “черупките” си. Слоят от подобен на стъкло силициев двуокис, отложен върху стените на клетката образува оформен дизайн, който варира от един до друг. А съществуват хиляди и хиляди от тези видове! Колкото и да са дребни, тези черупки от силициев двуокис могат да се видят в слоевете, дебели стотици футове, върху земи, които преди това са били покрити с плитки морета, а огромните отлагания образуват дитомийна тиня, покриваща огромни части от дъното на океана.

Да вземем например коралите. Те извличат калциев карбонат от водата и, колкото и да са дребни, изграждат нова суша и защитават сушата от морето. Колко калциев карбонат е бил извлечен от тази армия от дребни работници, за да се образува Големия бариерен риф (в Австралия), който се простира в продължение на приблизително 2000 километра (1250 мили)?

А какво да кажем за зелените растения, които непрекъснато пречистват въздуха, който дишаме, чрез непрекъснатия си процес на фотосинтеза?

Монтесори казва: “Кравата е едно от най-важните животни на земята, тъй като единственото ѝ задължение в космическия план е поддържането на пасищата и поляните в добро състояние и тя прави точно това: подрязва тревата, утъпква земята и я наторява. Всичко това едновременно. А какво да кажем за лешоядите? Верни на своята функция да почистват Земята от нещата, които са опасни за другите същества, те се хранят с мърша и разлагащи се трупове.

А какво да кажем за земния червей? Той се спуска в земята и работи “като малкото рало на Бог” (ако използваме израза на Дарвин), обогатявайки почвата с въздух и оставяйки я по- плодородна.

Можем да продължаваме до безкрай. Но казахме достатъчно, за да разберем какво има предвид Монтесори, когато казва: “Всички неща в природата имат модел, който следват и всички те се придържат към план, в който се вписват, за да създадат една вселена, която е в равновение. Те съгласно този модел; следователно те са създадени с цел ред и хармония в природата”. (2)

Космическата задача на хората

Когато става дума за хората, първостепенния духовен агент, и космическата задача на хората, Монтесори прави разлика между възрастния и детето, тъй като техните задачи са много различни, а следователно и тяхната работа е много различна.Космическата задача на детето е да изгради самото човешко същество, да изгради човек, който ще създаде мир, човек, който е приспособен към света, в който живее. Най-

duration, that Montessori calls the sensitive periods; and with the drive of incredible creative energy. Using his hands, that marvellous human gift, the child explores his world, develops his mental powers, and constructs his very self and, ultimately, the adult human being. We are each one, as Montessori says, “the child of the child” that we once were; a variation, if you like, of Wordsworth’s line of verse: “The Child is father of the Man”.⁵ The adult, on the other hand, whose cosmic task is one of contributing to the upkeep and development of the Earth, of creation, modifies and transforms the environment, building a world which is always new, “a supranature, a civilised environment” which goes above and beyond primordial nature. In other words, the adults build a civilisation which is in constant evolution and which involves a continual modification and enrichment of their “spiritual territory”.

Thus, in some as yet unpublished lectures that Montessori gave in 1950 ⁶, she writes this: “Man’s arrival has created a psychosphere on Earth. What is his task in it? For we must understand that mankind, too, has a task with regard to the Earth on which it lives. The coming of mankind meant a new force, whose function it is to further the progress of evolution. We notice that man possesses certain capacities which may stimulate progress on Earth. His scientific work gradually discloses the secrets of Nature and, moreover, makes use of them, thus creating new possibilities. His technical skill has harnessed the forces of nature in order to build the most complicated machinery. Man’s toil has developed agricultural products which were unknown in primitive nature. Obviously, man too has an active task on Earth (...)”

And she continues by saying: “So far, however, man has failed to see that there is a field to be explored in mankind itself. We have now arrived at a stage where we must cultivate human energy. Until now we have devoted our attention chiefly to the inventions of mankind and their workings. Now we have once more to connect these things with man, who invented them. Man must take a central place in life.” Montessori concludes with the importance of the child and the child’s education for the advancement of humanity and the evolution of civilisation: “This we can effect through the child. But the child cannot do it by himself, he can only acquire a higher form of character with adult assistance. The child has no fixed form of behaviour, and therefore he needs a guide so that he will not go astray.”

But now it is no longer enough to consider only the child of the earliest years, we must also take into consideration the older child, the six to twelve year old child who is in the second plane of his development. And this is what Montessori says: “We can make the human race better by assisting the child in building his character and acquiring his moral freedom.

One of the means to this end is a cosmic education, which gives the child an orientation and a guidance in life. For this education wants to prepare the growing child for the task awaiting him in adult life, so that he will feel at ease in his own environment, in which he will later have to live as an independent being.”

Cosmic Education

All that I have said so far, about a cosmic vision; about the cosmic plan or cosmic organisation; about the cosmic agents with their variety and diversity of tasks and work, all of which lead to a cosmic order; and about man’s special place and role in the

голямата тежест на тази задача е върху плещите на детето в най-ранните години; и най-голямата част от работата, която се върши изобщо през живота, е тази, която трансформира човека от безпомощното състояние на новороденото бебе до детето, което не само демонстрира характеристиките на своя вид, но съвсем ясно принадлежи към собствената си човешка група, а също така има и своята собствена индивидуалност.

Такава огромна работа на съзидание и изграждане, такава, която надхвърля силите, в която и да било друга възраст, е възможна само със силата на онова, което Монтесори нарича попиващото съзнание; под ръководството на онези неустоймипривличащисилисограниченапродължителност, които Монтесори нарича чувствителни периоди и само със стремежа, пораядан от невероятната креативна енергия. Използвайки ръцете си, този великолепен дар на човека, детето изучава света си, развива психическите си сили и изгражда собствената си личност, а в крайна сметка и възрастното човешко същество. Всеки един от нас, както казва Монтесори, “е дете на детето”, което сме били някога; вариация, ако щете, на стиха на Уърдссуърт: “Детето е бащата на човека”. (5)

От друга страна възрастният, чиято космическа задача е да допринася за запазването и развитието на Земята, за съзиданието, модифицира и трансформира средата като изгражда свят, който е винаги нов, “надестествена, цивилизована среда”, която надвишава многократно първичната природа. С други думи, възрастните изграждат цивилизацията, която непрекъснато еволюира и която включва непрекъснатa модификация и обогатяване на тяхната “душевна територия”.

Така, в няколко все още непубликувани лекции, които Монтесори е изнесла през 1950 г. (6), тя пише: “Появата на човека е създала психосферата на Земята. Каква е неговата задача в нея? Тъй като ние трябва да разберем, че човечеството също има задача по отношение на Земята, на която живее. Появата на хората е означавала нова сила, чиято функция е да допринесе още повече за напредъка на еволюцията. Забелязваме, че човекът притежава определен капацитет, който може да стимулира прогреса на Земята. Неговата научна работа постепенно разкрива тайните на Природата и, още повече, тя се възползва от тях, създавайки нови възможности. Неговите технически умения са впрегнали силите на природата, за да се построят възможно най-сложните машини. Усилената работа на човека е разработила селскостопански продукти, които са били непознати в примитивната природа. Очевидно е, че човекът също има активна задача на Земята (...)” Тя продължава като казва:

“Досега обаче човекът не е успял да види, че има пространство в самото човечество, което трябва да се изучи. Сега достигнахме етап, в който трябва да култивираме човешката енергия. Досега съсредоточавахме вниманието си основно върху изобретенията на хората и тяхната работа. Сега трябва още веднъж да свържем тези неща с човека, който ги е изобретил. Човекът трябва да заеме централно място в живота”.

Монтесори прави заключение относно важността на детето и неговото възпитание за напредъка на човечеството и еволюцията на цивилизацията: “Това можем да задействаме чрез детето. Но детето не може да го направи само, то може само да придобие повисша форма на характер с помощта на възрастните. Детето

cosmos for creation; all of this is involved in cosmic education. Very gradually, and without any need for direct teaching and preaching, the children are led to see, to understand, and to appreciate much of what I have already discussed, and much more besides. Cosmic education has many aspects and facets and (also for reasons of time) I shall limit myself to indicating and highlighting some of these.

Cosmic education helps the children to acquire a cosmic vision of the world, a vision of the unity and finality of the world, a vision which gives a sense of meaning and purpose. This vision encompasses both space and time; in other words, the children learn to understand the world both in its evolutionary development and in its ecological functioning.

Cosmic education gives the children the opportunity and the freedom to explore, study and acquire knowledge of the universe not only in its globality but also in its complexity; and they learn to appreciate how the various cosmic forces, following the laws of nature, work and interact such that our universe is one of structure and order. In other words, the children are helped to become aware of what is only too often taken for granted and not seen: the natural or cosmic laws that bring about the order and harmony in nature, a cosmic order and harmony.

Cosmic education enables the children to discover many kinds of interrelationships that exist in the world and that explain how our world functions. These are sometimes relationships of dependency but, above all, they embody interdependency: be this the interdependency of various cosmic forces or the interdependencies within the context of a single force. With these kinds of discoveries, the children come to understand and appreciate the importance of collaboration at a cosmic level.

Cosmic education helps the children to become aware of cosmic tasks and cosmic work, be these carried out consciously or unconsciously (as is usually the case). In this way, the children reach a deeper understanding of the full functioning and role of each of the cosmic agents, living or non- living. Consequently, the children become more and more aware, not only of the importance of work, but also of the importance of work that benefits others, that contributes to the well-being of others; and they come to see how much they too have received and continue to receive.

Mario Montessori recounts how, once they became conscious of cosmic work: “the children sought eagerly the cosmic task of whatever came under their observation and, penetrating into these tasks, they came to acquire a feeling of gratitude towards God for the nature he had provided, and towards mankind for having created, starting from natural conditions, a supranatural world in which each individual could perform his own task and provide himself with all he needed from what had been produced by the work of other men.”⁷

Cosmic education results in creative attempts to lead a new and different kind of human life, with responsible participation in all natural and human phenomena. Let me illustrate this with one small but telling example. When Maria and Mario Montessori were in India, some of the children in the school heard about the great problem of adult illiteracy there. Quite spontaneously, they decided to play their part in alleviating this problem and, with permission, they borrowed some materials from the school and taught some such adults in a nearby village, to read and

няма фиксирано поведение, следователно то има нужда от насоки, за да не се изгуби”. Но сега вече не е достатъчно да разглеждаме само детето в най-ранните му години, трябва да вземем под внимание и по-големите деца, от шест до дванадесетгодишна възраст, които са във втората плоскост от развитието си. И ето какво казва Монтесори:

“Можем да направим човешката раса по-добра като помогнем на детето при изграждането на неговия характер и при получаването на моралната му свобода.

Едно от средствата за постигането на тази цел е космическото възпитание, което дава на детето ориентация и насоки в живота. Тъй като това възпитание иска да подготви растящото дете за задачата, която го очаква в живота като възрастно същество, така че то да се чувства спокойно в собствената си среда, в която по-късно ще трябва да живее като независим индивид.”

Космическото възпитание

Всичко онова, което казах досега за космическата визия: за космическия план или космическата организация; за космическите агенти с тяхното разнообразие и с разнородните им задачи и работа, като всичко това води до космически ред, за специалното място и роля на човека в космоса на съзиданието, всичко това участва в космическото възпитание. Постепенно и без каквато и да било нужда от пряко преподаване и проповядване, децата биват водени към това да видят, да разберат и да оценят голяма част от това, за което вече говорих, както и много повече. Космическото възпитание има много аспекти и страни, и (поради ограниченото време) аз ще се огранича до набелязването и очертаването на някои от тях.

Космическото възпитание помага на децата да придобият космическа визия за света, визия за единството и завършеността на света, визия, която дава усещане за смисъл и цел. Тази визия обхваща както пространството, така и времето. С други думи, децата се научават да разбират света както в неговото еволюционно развитие, така и в неговото екологично функциониране.

Космическото възпитание дава на децата възможността и свободата да проучват, изучават и придобиват познания за вселената не само в нейната цялост, но и в нейната сложност. Те се научават да оценяват как различните космически сили, следвайки законите на природата, работят и си взаимодействат така, че във вселената да има структура и ред. С други думи, децата получават помощ, за да се информират за нещата, които твърде често се приемат за даденост и не се забелязват: природните или космическите закони, които привнасят ред и хармония в природата, космически ред и хармония.

Космиче ското възпитание дава на децата възможно ст да открият много видове взаимоотношения, които съществуват в света и които обясняват как функционира света. Понякога това са взаимоотношения на зависимост, но преди всичко те олицетворяват взаимозависимостта: независимо дали тази взаимозависимост е между различните космически сили или е взаимозависимост в контекста на една единствена сила. Чрез тези открития децата започват да разбират и да оценяват важността на сътрудничеството на космическо ниво.

Космическото възпитание помага на децата да се информират за космическите задачи и космическата работа, независимо дали те се изпълняват съзнателно или несъзнателно (както обикновено става). По този начин децата получават по-задълбочено разбиране за пълното

write. What an example for all of us!

Cosmic education also means a very different kind of approach to culture. With this approach, we pass from the whole to the detail; each detail is, or could be, referred to the whole; the whole is made up of ordered parts; and, lastly, specialisation of knowledge and interdisciplinarity, developing simultaneously, integrate and complete one another. “In the cosmic plan of culture,” wrote Montessori in 1949 (8), “all the sciences (branches of learning) can be linked like rays springing from a single brilliant centre of interest which clarifies, facilitates, and furthers all knowledge.” And one year later, she says: “Thus the way leads from the whole via the parts back to the whole. In this way the child learns to appreciate the unity and regularity of cosmic events. When this vision is opened up he will be fascinated to such an extent that he will value the cosmic laws and their correlation more than any simple fact. Thus the child will develop a kind of philosophy, which teaches him the unity of the universe. This is the very thing to organise his intelligence and to give him a better insight into his own place and task in the world, at the same time presenting a chance for the development of his creative energy.” ⁶

La Nazione Unica dell’Umanità
I could stop here for I have examined all the three aspects of Montessori’s thinking that I was asked to address. However, I should like to take a little more time to examine further that very special agent of creation, humanity, that has its own glorious, as well as inglorious, history. Throughout their history, human beings have always organized themselves into different human groups, and the contact between groups has varied from peaceful trade and exchange right through to open conflict and warfare. What does Montessori have to say when it comes to the future of humanity?

In her lectures of 1950 ⁶, she says this: “Every human group has a form of its own. Now we find that these groups have a tendency to unite; not because the individual members have grown to love each other -- for how can one love such a huge number of people that one does not even know? -- but because obviously the next step in evolution is the unity of mankind. In the psychosphere there should now only be one civilisation.”

Even earlier, in 1937 ⁹, Montessori was saying: “All mankind forms a single organism, (...) a single, indivisible unit -- a single nation.” For Montessori, in other words, a single nation of humanity already existed decades and decades ago.

There are others who have expressed similar though not identical ideas: for example Marshall McLuhan with his “global village”; and Gorbachov with his “common home” when speaking of Europe. ¹⁰

In any case, sixty-five years ago, when the League of Nations was still in existence and the United Nations still lay in the future, Maria Montessori had widened the limited concept of a ‘nation’ (meaning, for example, “an ethnic unity conscious of its cultural distinctness and autonomy”) and extended it to embrace the whole of humanity. Ethnic unity, then, is determined by all of Earth’s human inhabitants belonging equally to the human species and, as for the different human groups, Montessori says: “A single interest unites them and causes them to function as a single living organism. No phenomenon can affect one human group without affecting others as a consequence. To

функциониране и роля на всеки от космическите агенти, одушевен или неодушевен. Следователно децата са все по-наясно не само за важността на работата, но и за важността на работата, която е в полза на другите, която допринася за добруването на другите. Също така те забелязват колко много са получавали и продължават да получават. Марио Монтесори разказва как след като осъзнаят истината за космическата работа “децата търсят жадно космическата задача на всичко, което наблюдават. Навлизайки в тези задачи, те започват да изпитват чувство на благодарност към Бог за природата, която е осигурил и към човечеството, за това, че, започвайки от съществуващите природни условия, то е създало по-висш от природата свят, в който всеки индивид може да изпълнява собствената си задача и да осигури за себе си всичко, което му е необходимо от онова, което е произведено с работата на други хора”. (7)

В резултат Космическото възпитание дава креативни опити да се води нов и различен човешки живот, с отговорно участие във всички природни и човешки феномени. Нека да илюстрирам това с един малък, но красноречив пример. Когато Мария и Марио Монтесори са в Индия, някои от децата в училището чуват за огромния проблем с неграмотността на възрастните в тази държава. Съвсем спонтанно те решават да участват в облекчаването на този проблем. След като получават разрешение, вземат назаем материали от училището и преподават четене и писане на няколко неграмотни възрастни в близкото село. Какъв пример за всички нас!

Космическото възпитание означава също и различен подход към културата. С този подход ние преминаваме от цялото към детайлите. Всеки детайл е или може да бъде отнесен към цялото. Цялото е изградено от подредени части и накрая специализираните познания и интердисциплинарност, развиващи се едновременно, се интегрират и допълват взаимно. “В космическия план на културата”, пише Монтесори през 1949 г. (8), “всички науки (клонове на познанията) могат да бъдат свързани като лъчи, които тръгват от един блестящ център на интерес, който изяснява, улеснява и задълбочава всички познания”. А една година по-късно тя казва: “Следователно, пътят води от цялото през частите обратно към цялото. По този начин детето се научава да оценява единството и регулярността на космическите събития. Когато тази визия се разкрие, то ще бъде запленено до такава степен, че ще оцени космическите закони и тяхната взаимовръзка много повече от всеки прост факт. Следователно, детето ще развие философия, която го учи на единството във вселената. Това е самата същност на организацията на неговата интелигентност и му осигурява повече проникновение по отношение на собственото му място и задача в света, като в същото време осигурява шанс за развитие на неговата творческа енергия”. (6)

La Nazione Unica dell’Umanita
Бих могла да спра тук, тъй като разгледах и трите аспекта от мисленето на Монтесори, които ме помолиха да адресирам. Аз обаче бих искала да отнема още малко време, за да обясня по- задълбочено този изключително специален агент на създанието- човечеството, което има своята велика, както и не толкова велика, история. През своята история хората винаги са се организирали в различни групи и контактите между тези групи са варирали от мирна търговия и обмен, чак до открити конфликти и войни. Какво казва Монтесори, когато става дума за бъдещето на човечеството?

В лекциите си от 1950 г. (6) тя казва следното: “Всяка човешка група има своя собствена форма. Сега

put it a better way, the interest of any one group is the interest of all.” ⁹

Even the new economic process of globalisation, understood as the unifying of world markets and therefore human work, seems to be, at least to my way of thinking, anticipated in Maria Montessori’s writings. Montessori, however, always links the international economic reality to human or social solidarity, as we can read in a very well-known lecture she gave in 1949 in San Remo, a lecture which she even called ‘Human Solidarity in Time and Space’. ¹¹

Universal union, says Montessori, already exists, and therefore all that is needed is that we should become aware of this reality and “replace the idea of the necessity of bringing about union among men, by the recognition of the real and profound existence of these bonds of interdependence and social solidarity among the peoples of the whole world”. And also: “This solidarity between human beings, which projects itself into the future and is sunk in the remotest ages of the past (....) is a wonderful thing.”

“The living idea of the solidarity of all men (...) closely united by so many bonds, generates a warm feeling of sharing in something great which even surpasses one’s feeling for one’s country.”

We can note in passing that Montessori’s idea of La Nazione Unica, in the guise of world unity, was also shared by H.G. Wells and by Julian Huxley.

This idea of human solidarity throughout time and space, and therefore the concept of a single nation of humanity, also form part of Montessori’s cosmic education; and the children come to grasp these ideas, not through mere words and little sermons, but through the exploration and study of humanity, both past and present.

We have seen, however briefly, that Montessori’s education is education as a help to life and an education for peace; it is an integral part of an anthropological and sociological vision of the child and of humanity, with its ecological and spiritual role in the context of the Universe with all of its history.

Conclusion

During the two years following Montessori’s return to Europe after her second Indian sojourn and the Sanremo Congress, that is, during the years 1950 and 1951, Maria Montessori became involved with UNESCO.

She was a member of the Italian delegation to the UNESCO General Assembly, held in Florence, in May 1950; during the same month, at UNESCO in Paris, she was welcomed “as one of the founders and inspirers of that revolutionary movement known by the name of the New Education.” On this same occasion, when she was asked by UNESCO’s Department of Education to give “her vision of how to reach a better international understanding”, Dr Montessori listed six points and one of these centred on cosmic education.

Lastly, in December 1951, on the occasion of the third anniversary of the Declaration of the Rights of Man, UNESCO invited Montessori “to send a message to the world in order to emphasise the highly idealistic value of the event”. This is how Dr Montessori came to write The Forgotten Citizen, her last im-

откриваме, че тези групи имат тенденцията да се обединяват, не защото отделните членове са се заобичали помежду си – защото как може някой да обича толкова много хора, които дори не познава? – а защото очевидно следващата стъпка в еволюцията е обединяването на човечеството. В психосферата сега трябва да има само една цивилизация”. Дори още по-рано, през 1937 г. (9), Монтесори казва: “Цялото човечество формира един организъм, (...) една, единствена, неделима част – една нация”. С други думи за Монтесори една човешка нация вече е съществувала още преди десетилетия. Има и други, които са изразили подобни, макар и не съвсем идентични идеи: например, Маршал МакЛуан с неговото “глобално село” или Горбачов с неговия “общ дом”, когато говори за Европа. (10)

Във всеки случай преди шестдесет и пет години, когато Лигата на нациите все още съществува, а Организацията на обединените нации все още е в бъдещето, Мария Монтесори е разширила ограничената концепция за “нация” (която е означавала например “етническо единство, осъзнаващо своите културни отличителни черти и автономност”) и я е разширила така, че да обхваща цялото човечество. Етническото единство тогава е определено от всички хора, населяващи Земята, принадлежащи поравно към човешкия вид, а по отношение на различните човешки групи Монтесори казва: “Един интерес ги обединява и ги кара да функционират като един жив организъм. Никое явление не може да се отрази на една човешка група без да засегне други като последица. За да го формулираме по-добре, интересите на всяка отделна група са интереси на всички групи”. (9)

Дори новият икономически процес на глобализация, разбиран като обединяване на световните пазари и, следователно, на работата на хората, изглежда поне в моя начин на мислене, като нещо очаквано в работите на Мария Монтесори. Тя, обаче, винаги свързва международната икономическа реалност с човешката или социалната солидарност, както можем да прочетем в много известната лекция, която тя е изнесла през 1949 г. в Сан Ремо, лекция, която тя дори озаглавява “Човешката солидарност във времето и пространството”. (11)

Вселенският съюз, казва Монтесори, вече съществува и следователно всичко, което е необходимо, е да сме информирани за тази реалност и “да заменим идеята за необходимостта от създаването на съюз между хората чрез признанието за реалното и дълбоко съществуване на тези връзки от взаимозависимост и социална солидарност между народите по цял свят”.

Тя казва и споделя: “Тази солидарност между хората, която се проектира върху бъдещето и която е потопена в най-далечното минало (...) е нещо чудесно”.

“Живата идея за солидарност на всички хора (...), обединени здраво от толкова много връзки, създава топло чувство за споделяне на нещо велико, което надминава дори усещането на отделния човек към собсвената му държава”. Мимоходом можем да забележим, че идеята на Монтесори за La Nazione Unica, под маската на единство в света, е споделена и от Х. Дж. Уелс и от Джулиан Хъксли. Тази идея за човешката солидарност във времето и пространството и следователно концепцията за една нация на човечеството, също представлява част от космическото възпитание на Монтесори, а децата възприемат тези идеи не просто чрез думи и малки проповеди, а чрез изучаване и проучване на човечеството в миналото и настоящето.

Виждаме, макар и за кратко, че възпитанието на Монтесори е възпитание в помощ за живота и възпитание за мир.

portant contribution, for she died four months later.

Relations with UNESCO have been maintained to the present day, since the Association Montessori Internationale, under whose auspices this congress has been organized, is an NGO, or Non-Governmental Organisation, in operational relations with UNESCO.

“To contribute to the maintenance of peace by means of education” is the main aim of the organisation hosting our congress. Therefore I should like to conclude by recalling how, in 1950 in Florence, the poet Jaime Torres Bodet, who was the Director General of UNESCO at the time, welcomed Maria Montessori by saying: “In our midst we have someone who has become the symbol of our great expectations for education and world peace”.

After fifty years, education and world peace still remain humanity's great hope.

© The heirs of Camillo Grazzini

Thanks to Baiba Krumins G. for her help in preparing this contribution.

NOTES

(1) Cosmos comes from the Greek 'kosmos' meaning order, world, universe; and the etymological meaning has nothing to do with hair, despite what was said by other speakers during the Congress. Comet, on the other hand, comes from the Greek 'kometes' meaning long-haired (and this in turn comes from 'kome' which is the Greek word for hair). Etymologically speaking therefore, a comet is a long-haired star. Obviously cosmic or cosmos on the one hand, and comet on the other, are totally different concepts and must not be confused.

(2) Maria Montessori. What You Should Know about Your Child. Kalakshetra Publications. Adyar, Madras, India, 1st edition 1948. This book is presently in print in the original English edition and in Japanese. In 1995 it was also available in Greek and in Chinese.

(3) Maria Montessori. To Educate the Human Potential. Kalakshetra Publications. Adyar, Madras, India, 1st edition 1948.

(4) Horme comes from the Greek 'horme' meaning impulse, and this is related to the Greek 'hormao' which means to excite. The dictionary meaning of horme is “vital energy as an urge to purposive activity” and this is how Montessori uses the term in The Absorbent Mind. (The Theosophical Publishing House. Adyar, Madras, India, 1st edition 1949). The term was first suggested (though apparently not adopted) by C. G. Jung, and developed and used by Sir Percy Nunn whom Montessori cites in her book. (PERCY NUNN. Education - Its Data and First Principles. Edward Arnold Publishers Ltd. London, Great Britain, 3rd edition 1945. Reprinted 1970)

(5) William Wordsworth (1770-1850), English romantic poet. In Poems in Two Volumes (1807), see ‘My Heart Leaps Up When I Behold’, seventh line of verse: “The Child is father of the Man”.

(6) International Montessori Conference. Amsterdam, The Netherlands, April 1950. Unpublished Proceedings.

(7) Mario M. Montessori. Keys to the World. In AMI Communications 1998/4.

(8) Maria Montessori. Educazione cosmica. Manuscript published in the form of an anastatic reproduction in Il quaderno Montessori . No. 29, Spring 1991. Castellanza (VA), Italy.

(9) Lecture given on December 29th, 1937 at the “Internationale School voor Wijsbegeerte” (International School of Philosophy). Amersfoort, The Netherlands. Published in Education and Peace. Translated by Helen R. Lane. Henry Regnery Company. Chicago, Illinois, U.S.A., 1st English edition 1972.

(10) Herbert Marshall McLuhan - Bruce R. Powers. The Global Village. Oxford University Press, Inc. Mikhail S. Gorbachov. La casa comune europea. Mondadori editore. Milano, 1989. Also, Perestrojka. - Il nuovo pensiero per il nostro Paese e il mondo. Mondadori editore. Milano, 1987.

(11) In La formazione dell'uomo nella ricostruzione mondiale. Proceedings of the 8th International Montessori Congress. Sanremo (IM), Italy, August 1949. Published by Ente Opera Montessori. Rome, 1950.

То представлява неразделна част от антропологичната и социологична визия за детето и за човечеството с екологичната и духовната си роля в контекста на Вселената с цялата ѝ история.

Заклучение

В продължение на две години след завръщането на Монтесори в Европа след втория ѝ престой в Индия и конгреса в Сан Ремо, а именно през 1950 и 1951 г., тя се включва в работата на UNESCO. Тя е била член на италианската делегация на Генералната асамблея на UNESCO, проведена във Флоренция през май 1950 г. През същия месец в UNESCO в Париж тя е приветствана “като един от основателите и вдъхновителите на революционното движение, известно с името Ново възпитание”. На същото събитие, когато Департаментът за образованието на UNESCO се обръща към нея с молба да представи “своята визия как да се постигне по-добро международно разбиране”, д-р Монтесори посочва шест точки и една от тях се фокусира върху космическото възпитание. Накрая, през декември 1951 г., по повод третата годишнина от Декларацията за човешките права, UNESCO кани Монтесори “да изпрати послание към света, за да подчертае изключителната идеалистична ценност на събитието”. Така д-р Монтесори написва “Забравеният гражданин”, последният важен принос, тъй като тя умира четири месеца по-късно. Връзките с UNESCO са запазени и до днес, тъй като Международната асоциация Монтесори, под егидата на която е организиран настоящия конгрес, е НПО или неправителствена организация, която поддържа оперативни взаимоотношения с UNESCO.

“Да се допринесе за запазването на мира чрез възпитание” е основната цел на организацията, която е домакин на нашия конгрес. Следователно бих искала да завърша като напомня как през 1950 г. във Флоренция, поетът Жаме Торес Боде, който тогава е Генерален директор на UNESCO приветства Мария Монтесори. Той казва: “Сред нас е човек, който се е превърнал в символ на огромните ни очаквания към възпитанието и световния мир”.

Петдесет години по-късно възпитанието и световният мир продължават да са голямата надежда на човечеството.

© Камило Грацини, 2001 г. Всички права запазени. Никоя част от настоящия документ не може да се възпроизвежда без предварителното, писмено съгласие на автора.

Бих искала да благодаря на Майба Круминс Дж. за помощта ѝ при изготвянето на това изказване.

